

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	studia stacjonarne:	E-ID2C-11-s2, E-ID2C-11-s3
	studia niestacjonarne:	E-2IZ2C-1015-s3
Nazwa przedmiotu	Inżynieria wsteczna	
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Reverse engineering	
Obowiązuje od roku akademickiego	2022/23	

USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	Informatyka
Poziom kształcenia	II stopień
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma i tryb prowadzenia studiów	Studia stacjonarne i niestacjonarne
Zakres	Cyberbezpieczeństwo
Jednostka prowadząca przedmiot	Katedra Systemów Informatycznych
Koordinator przedmiotu	Dr inż. Józef Ciosmak
Zatwierdził	Dziekan Wydziału Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki dr hab. inż. Roman Deniziak, prof. PŚk

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów		Przedmiot specjalnościowy
Status przedmiotu		Wybieralny
Język prowadzenia zajęć		Polski
Usytuowanie w planie studiów - semestr	studia stacjonarne	Semestr II lub Semestr III
	studia niestacjonarne	Semestr II lub Semestr III
Wymagania wstępne		Architektura systemów komputerowych, Wprowadzenie do cyberbezpieczeństwa, Społeczne aspekty cyberbezpieczeństwa.
Egzamin (TAK/NIE)		NIE
Liczba punktów ECTS		3

Forma prowadzenia zajęć		wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	inne
Liczba godzin w semestrze	studia stacjonarne:	30			30	
	studia niestacjonarne:	18			18	

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Symbol efektu	Efekty kształcenia	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01	Student zna i rozumie współczesne problemy cyberbezpieczeństwa.	INF2_W02
	W02	Student dysponuje wiedzą pozwalającą na weryfikację zabezpieczeń systemów informatycznych.	INF2_W02, INF2_W08
	W03	Student ma uporządkowaną wiedzę z zakresu architektury, organizacji i bezpieczeństwa systemów różnych systemów operacyjnych.	INF2_W02
Umiejętności	U01	Student potrafi przeprowadzić czynności audytowe pozwalające ocenić stan zabezpieczenia systemu informatycznego i wskazać ewentualne braki	INF2_U01, INF2_U02, INF2_U05, INF2_U06, INF2_U07
	U02	Student potrafi dobrać odpowiedni poziom bezpieczeństwa w celu zapewnienia ochrony przed zagrożeniami.	INF2_U01, INF2_U02, INF2_U05, INF2_U06, INF2_U07
	U03	Student potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty z zakresu ochrony informatycznej. Ponadto potrafi, przy użyciu odpowiednich metod i narzędzi, monitorować, wykrywać, usuwać i zapobiegać zagrożeniom,	INF2_U01, INF2_U02, INF2_U05, INF2_U06, INF2_U07
Kompetencje społeczne	K01	Student ma świadomość znaczenia cyberbezpieczeństwa we współczesnym świecie. Potrafi określić politykę bezpieczeństwa i zastosować rozwiązania informatyczne pozwalające ją zaimplementować. Rozumie potrzebę ciągłego podnoszenia kompetencji w zakresie cyberbezpieczeństwa.	INF2_K03, INF2_K04

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć	Treści programowe
wykład	- Wprowadzenie do inżynierii wstecznej (narodziny oprogramowania wstecznego. Cele, wymagania oraz metody wykorzystywane w inżynierii oprogramowania wstecznego). - Narzędzia programistyczne w inżynierii wstecznej (specjalistyczne oprogramowania do analizy kodu niskopoziomowego, analizy formatów plików wykonywalnych, śledzenia wykonywania kodu) - Analiza kodu maszynowego (dla wybranych elementów języków programowania i dedykowanych architektur procesorów). - Omówienie mechanizmów ochrony aplikacji (przed przepełnieniem bufora danych, przepełnieniem stosu, obsługą wyjątków, wykonaniem złośliwego kodu). - Analiza kodu (analiza statyczna, dekompilacja, rekompilacja, modyfikacja kodu). Utrudnienia w wykonaniu dekompilacji. Mechanizmy i cele ukrywania kodu programu). - Techniki wstrzykiwania kodu (przegląd dostępnych technik, wybór optymalnej metody do uzyskania dedykowanego celu, implementacja). - Mechanizmy zabezpieczenia wykonywalnego kodu (kodu z pamięci procesu, rozpoznania punktów rozpoczęcia programów. Packery, szyfratory, protektory, nanomity). - Techniki przekierowania (przekierowanie/przekserowanie API, techniki śledzenia wykonania procesu, implementacja przekierowania).

projekt	1. Studium wybranych narzędzi programistycznych wykorzystywanych w inżynierii wstecznej. 2. Wykonanie zadania projektowego z zakresu inżynierii wstecznej – analiza statyczna, dekompilacja, rekompilacja, modyfikacja kodu, próba wstrzykiwania kodu, zabezpieczenia kodu, zamazywanie kodu, śledzenie wykonania procesów w wybranych systemach operacyjnych i dedykowanych architektur.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia					
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie	Inne
W01			X			
W02			X			
W03			X			
U01				X		
U02				X		
U03				X		
K01				X		

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA

Forma zajęć	Forma zaliczenia	Warunki zaliczenia
wykład	zaliczenie z oceną	Uzyskanie co najmniej 50% punktów z kolokwium zaliczeniowego.
projekt	zaliczenie z oceną	Uzyskanie co najmniej 50% punktów z zadań projektowych.

NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS												
Lp.	Rodzaj aktywności	Obciążenie studenta										Jednos tka
		studia stacjonarne					studia niestacjonarne					
1.	Udział w zajęciach zgodnie z planem studiów	W	C	L	P	S	W	C	L	P	S	h
		30			30		18			18		
2.	Inne (konsultacje, egzamin)	2			2		2			2		h
3.	Razem przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	64					40					h
4.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	2,56					1,6					ECTS
5.	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	11					35					h
6.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy	0,44					1,4					ECTS
7.	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	30					18					h

8.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym	1,2	0,72	ECTS
9.	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75	75	h
10.	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25 godzin obciążenia studenta</i>	3		ECTS

LITERATURA

1. Eldad Eilam, "Reversing: Secrets of Reverse Engineering", 2005, Wiley, ISBN-10 0764574817.
2. Bruce Dang, Alexandre Gazet, Elias Bachaalany, Sébastien Josse, "Practical Reverse Engineering: x86, x64, ARM, Windows Kernel, Reversing Tools, and Obfuscation", 2014, Wiley, ISBN-10 1118787315.
3. Mateusz Jurczyk, Gynael Colwind, „Praktyczna inżynieria wsteczna. Metody, techniki, narzędzia”, PWN, 2016, ISBN 978-83-01-18951-8.
4. Dmitry Vostokov, „Pattern-Oriented-Diagnostics-Debugging-Malware-Analysis-Reversing-Log-Analysis-Memory-Forensics”, 2018, <https://www.amazon.com/Pattern-Oriented-Diagnostics-Debugging-Reversing-Forensics-ebook/dp/B07L8D86FQ>.
5. Chris Eagle, Kara Nance, "The Ghidra Book The Definitive Guide", 2022, ISBN 101718501021, ISBN-13. 978-1718501027.